

PESTI FŐTEMLPOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VI. évf. 46. szám

2021. május

Tartalom

- Loreto története
- A legszebb hónap
- A Szentlélek megszentelő programja
- Isten Lelke van bennünk
- Plébániai gyalogtúra
- Jöjj teremő Lélek!
- Isten titkának nyitottsága
- Csökkentsük életünkben az üresjáratokat

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

A Loretói litánia története

A hagyomány szerint csodával határos módon hét évszázaddal ezelőtt, 1294. december 10-én került Mária názáreti házacska az Adria-parti olasz városba, Loretóba. II. János Pál pápa a kegyhely 7. centenáriumának ünnepségére küldött üzenetében megemlékezett arról, hogy a loretói szent ház, az első, Szűz Máriának szentelt, nemzetközi jelentőségű szentély a kereszténység igazi, máriás lelkületű központja volt évszázadok hosszú során át, ahová sok pápa zarándokolt el. Rámutatott arra, hogy a loretói szentély centenáris ünnepségeire akkor került sor, amikor az egész kereszténység Üdvöztőnk születésének harmadik évezredére készült.

Az itt őrzött szent ház nem elvont igazságok őrzője, hanem a megtestesült Ige titkáé. Aki átlépjük e ház küszöbét, nem kis megrendültséggel olvashatja e szavakat: "Hic verbum caro facto est" (Az Ige itt lett testté) A loretói szentély mindenek előtt három fő üzenetet hordoz:

Az első a kegyelem üzenete, Isten ingyenes ajándékáé. Erről az ajándékról szüntelenül elmélkednünk kell, és törekednünk arra, hogy újból rátaláljunk – ha már elvesztettük volna –, főként a bűnbánat szentségében, a gyónásban.

A második üzenet a hité, amely nem csak ésszerű belátása a kinyilatkoztatott igazságnak, hanem engedelmesség is, Isten elfogadása életünkben, nagylelkű és tökéletes „igen” az Ő terveire, amint Máriáé volt az Angyali Üdvözlés pillanatában.

És végül, a harmadik üzenet az üdvösség üzenete, amelyet Istennek szegénységben és elfelejtettségben emberré lett Fia hozott el valamennyiünknek.

A Loretói litánia a mai formájában a XVI. században tűnt fel először, de már a XII. századból is ismerünk hasonló, közös imádságra készült szöveget. Az általunk ismert Loretói litánia a Loreto városának bazilikájában található Szent Házból származik, ahol – az adatok szerint – 1575-től, mások szerint már 1400-tól minden szombaton elénekelték, a Boldogságos Szűzet köszöntve. Amikor Canisius Szent Péter 1558-ban Loretóban járt és meghallotta ennek éneklését, átvette imakönyvébe, és terjesztette. VIII. Orbán pápa 1691-ben kiadott dekrétumában megtiltotta a különböző templomokban készült Mária-litániákat, és egyetemes használatra a Loretói litániát rendelte el. XIII. Leó pápa ezt 1886-ban megújította. A pápák azóta is, mindig hangsúlyozták a litánia közös és egyéni imádkozásának jelentőségét, így XII. Piusz, VI. Pál, II. János Pál pápák. Az Istentiszteleti és Szentségi Kongregáció népi ájtatosságokról szóló dokumentuma jelentős ájtatosságnak tünteti fel a Szűzanya köszöntésének ezen tiszteletre méltó módját.

A legszebb hónap, avagy hogyan imádkozzuk a litániát

Május hónapot joggal nevezzük a népünkben is a „legszebb hónap” - nak. Két ok miatt. Egyrészt a természet a legszebb arcát mutatja, hiszen minden virágzik, illatozik, dalol az élet szépségéről, erejéről tesz bizonyosságot. Másrészt – ezzel összhangban – az anyaságot ünnepeljük. Minden biznnyal ezért e hónap elején van anyák napja, s ez a gyönyörű évszak a Szűzanya tiszteletének szentelt idő. Később, a virágzást követő érettség, gyümölcstermés ideje ismét az Istenanya hónapja, az október.

Fájdalmas tapasztalat, hogy a tisztelet kifejezése, a Loretói litánia, a hívek sokaságának már nem kedves imája. Nem az okokat keresem, hanem inkább a gondolataimat szeretném megosztani arról, hogyan imádkozunk mi, akiknek a Szűzanyával való kapcsolat kifejezése és táplálója ez az „ájtatosság”. Milyen szörnyűnek hangzó kifejezés ez, mennyire taszító. Nem is használjuk, a mai nyelvből kiveszett, legfeljebb pejoratív értelemben kerül elő.

Holott, az eredetét tekintve sokatmondó és az imádkozó lelkiületére világít rá. Ezzel a lelkiülettel fordultak elődeink évszázadokon át a Szűzanyához. Az ájtatosság-áhitat erős vágyakozást fejez ki a becézett személy felé. Valami, vagy valaki után áhítani sóvárgást jelent. Így szólítjuk meg Máriát, akit szeretünk. A vele való találkozásnak, beszélgetésnek, a szeretet becézgető hívásának alkalma ez. Az Ő személye, küldetése, titka csak költői képekben fogható föl, mondható ki. Ezért a litánia biblikus-költői-szimbolikus képei, melyek, ha nem érthetőek, akkor ezt az imát nem érzi magáénak a hívó ember sem. Szeressük tehát a Szent Szűzet, vágyakozzunk a vele való találkozásra, közösségre.

Hosszúnak tűnő imádság, pedig csak tíz perc, negyedóra időtartamú. Miért ne szánnánk rá ennyi időt a hozzáfordulás érdekében. Elmaradása tükre annak, hogy a keresztény nép körében veszendőbe ment nemcsak az eucharisztikus, hanem a máriás lelkiület is? Már nem ellenállhatatlan törekvése, hogy az Istenanya iránti kiemelkedő tiszteletét kifejezze, s hogy palástja alá helyezze magát? Merthogy őseink vallásosságának bensőségességet adó pillére volt a gyermeki bizalom megvállása, mely bizalom bennük elevenen élt.

Miközben a litániát énekeltük, egy nagy közösségben találjuk magunkat, a szentek körében: az

édesanyákéban, kiknek mintája éppen Jézus Anyja; az ösatyákéban, akiknek vágya Mária anyaságában teljesedett be; a tanítványokéban, akiket Jézus Édesanyjára bízott; a szenvedő egyház tagjai körében, akik Mária oltalmát kérik; a dicsőséges egyház közösségében, akik együtt látják Isten arcát és részesednek Jézus dicsőségében; végül, a most imádkozó keresztények csoportjában, akik gyermekei vagyunk mennyi Anyánknak. Eltölt minket az az erő, amely a Krisztusban és a Szűzanyában való egységünkben származik. Jelenvalóvá válik az ősegyház élete, hiszen azt leginkább a föltámadt Úrral való kapcsolat jellemezte, melyben az Istenanya osztozott a tanítványokkal. Ő volt a közösség szívében, hiszen Jézushoz ő állt a legközelebb.

A litánia így fejezi ki azt a kapcsolatot, mely Máriát és Jézus tanítványait összeköti. Ki ő nekünk, miként tiszteljük őt, miben számítunk rá. Kifejezi és egyben aktualizálja e szerető viszonyt. Imádkozzuk hát mindennap együtt a loretoi litániát, sőt, ne csak májusban és szombatonként, mely nap a heti ritmusban a Szent Szűz tiszteletére szentelt nap, hanem legyen az kedves imánk az év minden idejében!

Zoltán atya

A Szentlélek megszentelő programja

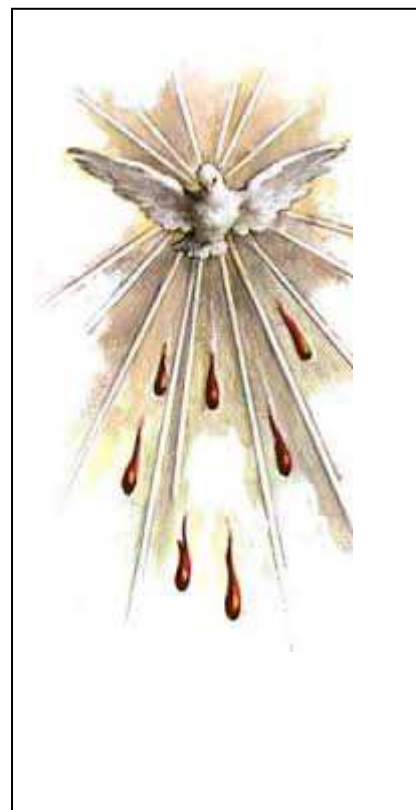
A Genézis a teremtés leírásakor arról biztosítja az emberiséget, hogy Isten lelke lebegett a vizek felett (Ter 1,1-3). E szavak exegézise ezt jelenti: Isten mindig ellenőrzése alatt tartotta a káoszt. Ezért lett a szent könyv által említett tohuwabohuból, vagyis az alaktalan és üres káoszból – mely „sötéten meredt a mélység felett” –, kozmosz.

Jézus e csodálatos isteni művet mint állandó szükséges folyamatot emlegeti, amikor azt mondja: a „*Lélek az, ami életet ad. A test nem használ semmit*”, alakító, bekódoló Lélek nélkül (Jn 6,63). Inti is a szabad akarattal rendelkező teremtményeit: „*A Lelket ki ne oltsátok!*” (1Tessz 5,19). Egyik legfontosabb feladatának tekinti, hogy mennybemenetele után elküldje Isten Szentlelkét.

Igen, mert a sátáni és az oktanul önállóságra törekvő emberi erők éppen a lelket igyekeznek kihagyni. Szemünk előtt játszódnak le ezek az elkeserítő törekvések.

Az egyik nagymarosi ifjúsági találkozón, ahol két-háromezer nagyszerű, kereső magyar fiatal szokott megjelenni, az úgynevezett nagymarosi levél remekül vázolja a világméretű, lélek nélküli jelenségeket.

Íme, néhány közülük: „*Mi már a tömegkommunikáció nyomása, az információs áradat közepette napi szinten szembesülünk a végtelen zajlásokkal, a káoszokkal, a minden érték azonnali megkérdőjelezésével, a személyes vagy szent dolgok relativizálásával. Sodor bennünket a világ. Félelmetes, alig észrevehető hatások érnek napról napra: globalizáció, EU-n belüli konfliktusok – melyekben hazánkat folyamatosan a vádlottak padjára ültetik –, háborús félelmek, a környezet veszélyeztetettsége, a közerkölcsök drámai romlása.*

Tudjuk azt is, hogy aki és akik elkápráztatva és lehangolva próbálják az embert behódolásra bírni, az és azok biztos, hogy nem az Isten erejével cselekszenek.

A lélek nélküli világ mintha a vesztébe rohanna. Nem boldog.

Gen Rosso *Egy másik emberiség* című költeményében így énekli meg a drámát: „Csak azt tudnám, mi lesz a világból, ha ez így megy tovább[...]. A gyűlölet terjed, erőszak és botrány. De hová tűntek el a régi, nagy ideák? Sötétek a hírek, mik nap-nap után érnek. Kínos, durva helyzetek közt élünk, mit nem kerülsz el. Új elvek születnek: vedd meg, használd, dobd el! De megengedik, kérem: mégis, nem ez az egyetlen emberiség [...]. amely tudja, merre menjen, nem zajong, nem dühög, nem nyomja el a többi társát, nem lopja a napot...” Hisz a szeretetben...

Érezzük: ebben a modern, boldogtalan káoszban Isten Szentlelkére volna szükség. Hiszen, eljött már! Itt kell, hogy lebegjen, ellenőrzés alatt tartva a mesterséges összevisszaságot. Hogyan érhetjük el, hogyan tudnánk Őt akcióba hívni?

A második világháborúban az egyik német város középkori székesegyházát a földig rombolta egy bombatámadás. Az újjáépítéskor vissza akarták helyezni a főoltár fölött álló hatalmas feszületet. A feszület teste sértetlenül megmaradt, a szobor két karját azonban nem sikerült megtalálni a romok között. Úgy döntöttek, hogy a korpuszt karok nélkül erősítik a keresztre, és a feszület alá egy márványtáblára ezt írták: *Ti vagytok az én karjaim*. Íme, a válasz a kérdésünkre: minket, keresztényeket óhajt aktívvá tenni a világ megszentelésének nagy, isteni programjában a teremő Atya, a megváltó Fiú és a káosz felett felügyelő és kozmoszt teremő Szentlélek.

Pünkösdi ünnepén továbbkérdünk: kik vagyunk mi, keresztények? Mink van? Hol van esélyünk beleszólni a világ alakulásába? Mit tehetünk, hogyan cselekedjünk?

Jézus a maga korában ugyanilyen kaotikus közegbe jött. Soha nem adta még a legcsekélyebb jelét sem annak, hogy reménytelen a kozmosz, a megváltás megvalósítása. Kedvét nem vesztette soha, amint ezt róla Izaiás próféta megjövendölte. Pedig mennyit gyötörték, kínozták és a végén megölték! Mégis, neki lett igaza. Hiszen feltámadott és tanítása örökérvényű.

Mi mindene volt Jézusnak, ami rendet tudott és tud lehelni az összevisszaságba? Az Ő igéje remek optikát kínál, amelynek segítségével megláthatjuk a dolgok igazi valóját, a nagy összefüggéseket. Végtelen kifejeletekről biztosít. Megnyugtat, hogy az emberbe oltott vágyak a végtelen szép, jó és a szeretet irányába,

nem pedig „a vakult világba és mocsári örületbe sodornak”, amint ezt egy piarista költő megénekelte.

E csodálatos, minden időket és ellenőroket kiálló és legyőző jézusi hagyaték történelembe állítása a Szentlélek megszentelő programja. Ő hét ajándékával óhajtja az isteni, boldog rendet létrehozni magában az emberben. A gondolkodás zűrzavarát, a sok téves eszmét a tanács és a bölcsesség ajándéka képes gyönyörű harmóniába rendezni. A gyenge akaratú, szájalomra méltó, alantas ösztönöktől megszállott és függő emberkéket a lelki erősség ajándéka hivatott meggyógyítani. Az Isten és emberszeretet hiányától összetört, elkeseredett embereket az Úr félelme és a kegyelem ajándéka gyógyítja meg.

Igen, de ezen ajándékoknak fórumokat kell teremteni! És ez a mi dolgunk, akiket az Úr kiválasztott, akiket megkereszteltek. Tanítani, nevelni kell a ránk bízottakat istenismeretre, erkölcsös életre és igazi szeretetre. Fel kell ébreszteni bennük az érdeklődést és a vágyat az igazi boldogság iránt.

Ettől az ébresztgetéstől van nagyon távol a mai eltorzított társadalom. Felülről nem várhatunk kezdeményezést. Elhivatott egyének kellene az apák, az anyák, a nevelők, a pedagógusok, a papok és egyéb vezetők világából.

A Szentlélek üzenetét szeretném most közvetíteni kedves magyar testvéreim számára ezen a pünkösdi ünnepen. Sok mindenben látunk fantáziát, ami rövidtávon kifizetődő, aminek hasznát látjuk, ami pénzt hoz. Nehezebb vállalnunk áldozatos, megterhelő, másokat elsősorban nem pénzért fölemelni kész hivatásokat. Milyen kevés a papi, szerzetesnővéri hivatás! A javuló tendencia ellenére még mindig kevesen vállalnak állóképes, szent házasságot, több gyereket, vallásos nevelést. Az üzenet pedig ez: *Álljatok talpra, magyar testvérek!*

Két kedves kis epizóddal fejezem be jegyzetemet. Jézus a minőséget sürgette, hiszen sóból nem kell sok, de ha az jó és nem romlott, ételek tömegét képes élvezhetővé tenni.

Egy családnál voltam vendég. Csodálatos ételt talált fel a háziasszony. Igen ám, de sótlanra sikerült. És amikor keresték a sót, sehol nem találták. Mindenki abbahagyta az evést. Egyszer csak az egyik kisgyerek kisütötte, hogy kivitték a sótartót játszani. „Alig használtunk belőle” – hozta be a szobába. Visszatért a jó hangulat és az étvágy.

Jézus a kovászhasonlatot is említette. Gyermekkoromban, amikor a nagyanyám már dagasztani készült a kenyeret, az éppen belépő nagyapámnak ezt mondta:

-Te apjuk, furcsa, szétfolyó ma ez a tészta! Nem és nem tetszik. Ebből ma nem lesz kenyér.

-No de anyjuk – így a nagyapám – ,nézd már, a kovász ott van a kendő alatt!

-Lám, lám kifejejtetem – sopánkodott a nagymama. Csodálatos kenyér lett délutánra, mert belekerült a kovász.

Ugye, kezdjük sejteni, mi a küldetésük a felelős sónak és a hivatásuk magaslatára helyezett kovászoknak? Nekünk, keresztényeknek! Jaj, el ne tűnjünk, ki ne felejtődjünk a magyar társadalomból!

Kerényi Lajos SchP

Isten Lelke van bennünk

Pünkösöd, a Szentlélek kiadásának, az Egyház születésének az ünnepe. A mi Urunk Jézus Krisztus az, Aki megígérte és elküldte nekünk a Szentlelket. A Szentlélek az, Aki megerősít, vigasztal és mindent eszükbe juttat, amit az Úr mondott nekünk. Ő az, Aki életünk használati utasítását, a Szentírást sugalmazta, és Aki ajándékaival eláraszt minket, hogy mindezek segítségével szentségben és igazságban, hűségben és boldogságban haladjunk a cél felé. A cél pedig nem más, mint Isten maga, a Szentháromság, Atya, Fiú és Szentlélek. Ez minden ember belső vágya is (az örök boldogság és szeretet), még akkor is, ha ezt sokan nem tudják, nem hiszik, ezért a legbenső vágyakból számukra nem lesz életcél. Cél nélkül az ember élete céltalan, ő maga pedig tévelygő lesz, és végül elveszik.

Az Úr Nagycsütörtökön alapította meg Egyházát, de a születése, – a jó hír – az evangélium kiadása a világ és a népek felé éppen Pünkösdkor történt meg. Gondoljuk meg, ugyanaz a Lélek – Aki olyan szoros közösségben van az Atyával és a Fiúval, hogy teljesen Egyek, miközben külön személyek – teremtette meg a semmiből a világot és benne az embert, Isten képmására úgy, hogy Lelket lehelt bele. Isten Lelke van bennünk úgy, hogy közben megőriz-

zük a szabadságunkat, egyedi, egyszeri, megismételhetetlen személyként. Isten Lelke mindegyikünkben benne van, tehát. Ugyanaz a Lélek munkálkodik bennem is, mint mindnyájunkban. Ugyanaz az Atyánk is, éppen ezért vagyunk egymás testvérei. És Isten szándéka szerint ugyanaz az Urunk is, Jézus Krisztus. Isten szándéka tehát, ez volt eredetileg, de ez ma is és ez lesz az idők végezetéig. Isten, ugyanis, nem változik, az Ő akarata örökérvényű és végbe is viszi művét.

A művének célja pedig az, hogy mindnyájan, az Ő gyermekei megismerjük és megszeressük Őt és viszontszeretve a szeretet cselekedetein keresztül eljussunk a Vele való teljes egységbe, az örök boldogságba, azaz, az üdvösségre. Mindnyájunkat vár tehát Jézus a túlparton, de nem passzívan, hanem közös munkára, közös felelősségvállalásra hív minket. Minket, karitászosokat a szeretet tanúivá akar tenni, méghozzá a tevékeny szeretet eszközeinek felhasználásával. Isten szeretetéről tanúskodunk akkor, amikor János apostol szavait keltjük életre a karitásban: „Mert aki nem szereti testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát.” (1 Ján 4,20b).

Tehát, amikor mi a karitás névében, azaz az Úr névében teszünk jót embertársainkkal, akkor pontosan Isten szeretetéről teszünk tanúbizonyiságot. Ez a legszebb hivatás, tanúságot tenni Isten létéről és jóságról. Mi kézzel foghatóan, láthatóan tesszük ezt, és így válik szolgálatunk evangelizációvá, misszióvá. Ha hűségesen, kitartóan, állhatatosan és mindvégig megmaradva a szeretetegységben szolgálunk, akkor nincs szükség külön magyarázatra. A tettek ugyanis önmagukért beszélnek.

Mindezeket viszont saját erőből nem tudnánk megtenni, de nem is kell magunkra hagyatkoznunk, hanem Isten Szent Lelkére, az Ő hét ajándékára (bölcesség, értelem, tudomány, erősség, jótanács, jámborság, az Úr félelme). Isten Lelke, a Szeretet Lelke pedig szélesebben érkezik, tüzet hoz és lánglelkűvé tesz minket. A karitás logóban is ez jelenik meg. Óriási a perspektívánk, lehetőségeink tárháza, legyünk tehát bátrak, lángoljon a lelkünk, ne sajnáljunk se időt, se fáradságot Isten művének munkatársaként! Ugyanaz a Teremtő Lélek élte és tartja meg a világot éppen azért, hogy mindenki célt érhesse, hogy mindenki a Mennyországba jusson, sőt, a földünk váljon már most Isten Országává, ahol a Szeretet, azaz Isten uralkodik a szívünkben. Ugyanez a Lélek szállt Jézusra a Jordán folyónál, ugyanez a Lélek támasztotta fel Jézust a sírból és minket is ugyanez a Lélek kelt majd életre, ha földi

zarándokutunkat befejezzük. Ezt és még sok mélyseges titkot, misztériumot ünneplünk Pünkösdkor.

Az Egyháznak és ezen belül nekünk, karitásosoknak az a feladatunk, hogy másokat is bevonjunk ebbe az Istentől kapott szeretetközösségbe szolgálatunkkal, tanúságtételünkkel, mosolyunkkal, bátorító és vigasztaló, erőt adó szavainkkal. Éppen ezáltal részesedünk mi magunk is a legfőbb Jó, az Isten teljes, végtelen és örök boldogságában. Ezen szolgálathoz a muníciót mind a Szentlélektől kapjuk, így veszünk részt mi személyesen is Krisztus megváltó művében éppen azzal, hogy a Szentlélek ajándékait felhasználva, testvéreinket, felebarátainkat is ehhez a szeretetközösséghez segítjük. Ez a szeretetkör dinamikus, aktív, tevékeny, munkálkodó a nagy célért, hogy minden ember üdvözljön és eljusson az igazság ismeretére. Ezt az aktivitást, örömet, lelki erőt a Szentlélek tüze táplálja és szítja fel bennünk minden napon életünk és a világ végezetéig.

Nézzünk a karitás logóra: középen a kereszt, melyből a Szentlélek tüze árad! Ez a mi jelünk, melyben győzünk, ez a mi zászlónk, mely alatt együtt haladunk a cél felé. Jézus a Jó Pásztor, Ő megy elöl és az Atyához visz minket. Mi az Egyház közösségében követjük őt, energiánk, erőforrásunk pedig maga a Szentlélek! Ebben a meggyőződésben kívánok áldott pünkösdi ünnepet plébániánk minden hívének, minden karitás munkatársamnak, családjának, szereteteinek!

Csorba Gábor

állandó diakónus, karitásigazgató
Esztergom-Budapesti Főegyházmegye
Szent Erzsébet Karitás Központ

Plébániai gyalogtúra Alsópetény környékén

Ebben az évben már harmadik alkalommal kerekedett fel a Budapest-Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia ifjúsági közössége, hogy kihasználva a szép tavaszi időt, egy lelki tartalommal gazdag gyalogtúrára vegyen részt. Előző két alkalommal, még a téli hónapokban Nagymaroson és Márianosztrán jártunk. Mindkét esetben szentmisén vettünk részt, melyet Dr. Osztie Zoltán plébános úr mutatott be, majd hegyeken, völgyeken, patakokon keresztül indultunk el a kb. 10-12 km hosszú gyalogtúrákra.

Legutóbb, április 24-én, a Nógrád megyei Alsópetény felé vette az irányt a harmincfős közösség. A XV. századi templomban Osztie plébános úr által bemutatott szentmisén Kazatsay Ádám ministrált, Erdődy János orgonált, és Rochlitz Kinga énekelt. A templom hűvöse után igen jól esett a templom körüli napos kertben meghallgatni Papp István érdekes ismertetését a Werbőczy-féle Hármaskönyvről, melynek aktualitását az adta, hogy Werbőczy István 1504-1514 között itt, Alsópetényben állította össze a korabeli Magyarország jogi szabályainak és szokásjogainak rendszerezett gyűjteményét.

A verőfényes napsütésben a sárga sáv jelzésen indultunk a Prónay-kilátó felé. Menet közben Görög Rudolf úr, az alsópetényi Prónay-kastélyszálló igazgatója köszöntötte a csoportot. Jó utat és kellemes túrázást kívánva említette

meg, hogy visszatérésünk alkalmával várni fog bennünket egy finom pincepörkölttel a kastély udvarán. No, de erről majd még később!

Egy meredek emelkedőre való felkapaszkodás teljesítése közben ért bennünket a déli tizenkét óra. A hegyoldalban közösen mondtuk el az Úrangyala imádságot, majd folytattuk a túrát.

A Prónay-kilátó igazi csoda. Egy nagyszerű új építmény, amelynek emeleteiről csodálatos kilátás nyílik a nógrádi tájra. Látszik innen Bánk, Romhány, Felsőpetény és Legénd is. A kilátó tetején Osztie plébános úrnak még arra is volt ereje, hogy egy rövid videoüzenet küldjön azoknak a híveknek, akik követik minden este, 19:00 órakor az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus felkészülési elmélkedéseit a plébánia Facebook felületén (tegye ezt Ön is!).

A táj kilátóról történt megfigyelése után (szintén a sárga jelzésen, de más úton) már lassan ereszkedtünk a hegyről Alsópetény felé. A tavasz minden színét és illatát felvonultató erdőt elhagyva egy tó mellett érkeztünk vissza ismét a faluba.

Az estebédünk helyszíne, a Prónay-kastély, egy igazi ékszerdoboz. Az udvaron, megterített asztalok mellett, mesterszakács szervírozta számunkra a pincepörköltet és salátát. Feltűnő volt, hogy az estebéd csendben telt; az étel pedig nagyon gyorsan elfogyott. Nem az étel volt kevés, hanem mi voltunk nagyon éhesek.

A rövid kastélynéző túra keretében megnéztük az épület minden zegét-zugát, megismertük a falu legendáit. Apropos: Tudta Ön, hogy itt forgatták 1977-ben Márkus László főszereplésével a „Defekt” című filmet?

A kastélytól elbúcsúzva Nézsa községbe autóztunk át, ahol Rados László plébános úr fogadott

bennünket. A plébánia udvarában 2017-ben állították fel Mindszenty József bíboros úr mellszobrát.

A szobrot körbeállva Dr. Osztie Zoltán plébános úr méltatta Mindszenty hercegprímás úr munkásságát és mártíromságát. Ezt követően a Budapest-Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia nevében koszorút helyezett el a szobor talpzatához. Rajta kívül a Mindszenty Társaság nevében Bágya Rita titkár, és a Robert Schuman Imacsoport nevében Taczman Andrea helyezett el koszorúkat a szoborhoz, majd közösen énekeltük el a magyar Himnusz. Legnagyobb meglepetésünkre ezt követően Rados plébános úr hívei egy terület-terület asztalkámhoz invitáltak bennünket, ahol a szlovák kisebbség finom süteményeit kóstolhattuk meg.

Fáradtan, de mégis felüdülve érkeztünk haza a testet-lelket gazdagító közös zárandoklatunkról.

Aranyossy Mihály

Jöjj, teremő Lélek!

A Teremő akarata a világban címmel jelent meg Balog Zoltán református püspök írása az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus alkalmából kiadott *Hit, Tudomány és Társadalom* c. tanulmánykötetben, melyben a szerző az egész világot sújtó koronavírus járványról Isten akaratának összefüggésében elmélkedik.

Bármilyen jelentős dolog történik a világban velünk vagy körülöttünk, mely negatív következményekkel jár, s az ember rosszat lát benne, majd elkezd kutatni racionális magyarázaton túli okát, előbb vagy utóbb eszébe jut valamilyen „isten”. De, vajon, katasztrófamagyarázatként hogyan működik az a bizonyos „isten”?

Mi, keresztények – de bármely „jóistenben” hívő is – amikor rossz történik, a teodícea kérdését tesszük fel: miért engedi a „jóisten” a gonoszt? Van-e köze Istennek ahhoz, ami rosszul alakult?

Így van ez most is, amikor a jelenlegi járvány kapcsán sok jó dolog derült ki magunkról, a másikról, de talán az életünket kezében tartó Istenről is. [...] De mégis, marad a kérdés: a rossz tombolásának idején hol van Isten?

A válasz nem úgy születik meg, hogy ilyenkor elkezdjük lapozgatni a Szentírást. A holt betű akkor lesz számunkra élő, ha a betű megelevenedik, ha Lélek járja át. Az olvasási rendtől eltérően, magunk is választhatunk igét. Így találhatunk rá a bábéli torony építésének történetére.

A pandémia globálisan történt és történik. Korábban nem volt lehetséges ilyenfajta összekapcsolódás a világban. Lehet példálózni a régi pestisjárványokkal, spanyol náthával, az akkori áldozatok magas számával is, de mindazok mégiscsak regionális események voltak.

Ha a Bibliában keresünk párhuzamot valamilyen globális jelentőségű katasztrófa-történetre, akkor a prehistórikus időkhöz, az őstörténethez kell fordulnunk. A teremtés, Ádám és Éva bizalmatlansága, az első testvérgyilkosság az egész emberiség elesettségéről szól. Ezután egy olyan globális történet következik, amely hasonlóságokat mutathat egy világyárvánnyal: az özönvíz. Ennek üzenete: végül minden és mindenki elpusztul, kivéve az egyetlen igaz embert, Noét és családját. Teljes pusztulás és teljesen új kezdet. Ezután következik viszont Bábel tornyának története, melyből kiderül, nem lett új kezdet, az emberi gonoszság ugyanúgy folytatódik, mint az özönvíz előtt.

Bábel történetének kezdetekor az egész emberiség egy. Egy nyelvet beszélnek, együtt vannak. Valljuk, hogy valóban az ember „egy vérből” van, de ugyanakkor az is erős tapasztalatunk, hogy különbözőek vagyunk. Erre a kettősségre kínál

magyarázatot a bábéli történet, mely szerint a különbözőség nem pusztán sorsszerűség, hanem Isten büntetésének következménye. Bábel félkész tornyánál Isten büntet. „Összefűti az eddig egy nyelven beszélők nyelvét, s így szétszéli őket az egész földön. Egy nagy, *globális akcióval* minden embert érintő, új helyzetet teremt az emberiség életében: új viszonyrendszert, új struktúrákat hoz létre. Kérdés: miért „gondolja” Isten, hogy az egy, (az egységesség/a szerk.) rossz, veszélyes az emberre-, és az ember-Isten kapcsolatra nézve is? Vajon a sokká, sokszínűvé tétel büntetés lenne? Tudjuk, hogy a „jó” büntetés célja nem a bosszú, hanem az ember visszavezetése a jó útra. Hogyan vezet a jó útra a nyelvek összefűzése, az emberiség népekre, nemzetekre osztása?

Mert mi is a baj a tornyot építő ember szándékával? Hol van az a pont, amikor már mi magunk is érezzük, hogy baj lesz?

A torony építése arra utal, hogy az embernek nem felel meg az a hely, melyet a Teremtő kijelölt (szaporodjatok és sokasodjatok, vagyis horizontális növekedés, a természet feletti uralom), ő inkább Isten lakóhelyére vágyik. De akkor ki lesz majd ember, ha az ember istenné akar lenni? Bábel történetében azonban nemcsak ez van, hanem szinte szétválaszthatatlanul egymás mellett van az ember mindenféle nagyszerű képessége, amit a Teremtőtől kapott, (technikai tudás, téglalegés, szurok) és a hübrisz, a gőg, a bűnös felfelé törekvés is, a mindent akarás, mellyel az ember tönkreteszi magát és a teremtést.

A emberi gondolkodás kezdetétől fogva voltak és ma is vannak – nem is kevesen – akik tudják, hogy baj lesz abból, ha az ember azt gondolja magáról, hogy ő a minden, aki mindent megmondhat és megtehet. Igen, ez a totalitási igény ott van az ember lelke mélyén, és ez fogalmazódik meg Bábel történetében, Isten pedig arra figyelmeztet, hogy vannak határok.

Amiről tehát azt gondoljuk, hogy büntetés, az tulajdonképpen terápia, védelem, gyógyító ítélet.

Bábelnek azonban van egy csodálatos ellentörténete, Isten cselekedete: *pünkösd*. Erre az átváltozásra, metamorfózisra van szükségünk, amelyet Isten lelke indít el bennünk, amikor bevonja életünket Jézus Krisztus életébe, halálába és feltámadásába. A világ minden tájáról összesereglett emberek akkor mindannyian a „saját nyelvükön” értik az apostolok igehirdetését, nem pusztán verbálisan, hanem lényegileg. Ennek a csodának, az ember és az emberiség megmaradásának a záloga Isten Lelke megérkezése, jelenléte közöttünk. Ezért kérjük az egyik legősibb imádságban: „Jöjj teremő Szentlélek!”. „Veni creator Spiritus!”
Így jön el az új ég és az új föld, mely ennek az első teremésnek célja és értelme.

Reviczky Gyula: Pünkösd

Piros pünkösd öltözik sugárba,
Mosolyogva száll le a világra.
Nyomában kél édes rózsá-illat,
Fényözön hull, a szívek megnyílnak.
Hogy először tűnt fel a világnak:
Tűzes nyelvek alakjába' támadt.
Megoldotta apostolok nyelvét,
Hirdeté a győzedelmes eszmét.
Piros pünkösd, juttasd tiszta fényed'
Ma is minden bánkódó szívének,
Hogy ki tévelyg kétségbe', homályba':
Világító sugaradat áldja.
Habozóknak oldjad meg a nyelvét,
Világosítsd hittől föl az elmét.
Hogy az eszme szívből szívbe szálljon,
Diadallal az egész világon!
Piros pünkösd, szállj le a világra,
Taníts meg új nyelvre, új imára.
Oszlasd széjjel mindenütt az éjet,
Szeretnek sugara, Szentlélek!

Isten titkának nyitottsága

A dogmatika művészet, amely Isten titkát az ember számára nyitva hagyja

Korunkban a minket körülvevő ateizmus normálisnak tekintett szellemi környezet, amelyben a többség él. Ha e jellemzést magukra nézve sokan nem is ismernék el, világos, hogy életvezetésükben kevés nyoma van annak, hogy szem előtt tartják a „lenni, majd nem lenni?” vagy „mi az egész értelme?”, - vagyis az istenkérdést. Jó esetben „függőben” hagyják – amit agnoszticizmusnak nevezünk – mondván: nincs bizonyíték. S bár igaz, hogy a zuhanó repülőgépen nemigen van ateista, a keresztény életben inkább arról van szó, hogy hogyan éljünk (és ezért, hogyan haljunk meg). Ezen belül – bár, a misszió elsősorban életpélda – felvetődik a kérdés, hogy hogyan viszonyuljunk a különböző szellemi állapotban lévő embertársaink megtéréséhez.

„Távol az Isten. Hit és hitetlenség párbeszéde” címmel érdekes, és persze vitatható megállapításokat tartalmazó könyvet mutatott be a Bencés Kiadó, melynek szerzői az ismert német szerzetes, lelki író, Anselm Grün és a cseh pap szociológiai professzor, Tomáš Halík.

Közös és egymástól független azon megállapításuk, mely szerint a hitetlenségnek döntő szerepe van a hit folyamatában. Ehhez rögtön hozzá kell fűznünk, hogy a tartalom ismeretében a hitetlenség szó használata – legalábbis a magyar fordításban – nem szerencsés, sőt, félrevezető. Helyette a kétely, kételkedés szavak fedik le azt a jelentéstartalmat, amelyről érdemes elmélkedni, és amely mindig személyes életállapothoz kötődik. Hogy a hitbeli kételkedésnek van szerepe a hitben, az persze, nem új felfedezés, nagy írók ezt már – nem túl sokszor – ábrázolták. (Mert nem sok igazán nagy író van, ugyanis csak az nagy író, aki éppen ezzel a kérdéssel is szembenéz.)

Carl Gustave Jung, a hívő pszichológus tanítása szerint, ha két pólus közül – például szeretet és agresszió, hit és hitetlenség – az egyiket elnyomjuk, akkor az – más formában – visszaüt. Így, ha a hitetlenséget elfojtjuk, akkor könnyen kialakul egy olyan hozzáállás bennünk, hogy mindig nekünk kell igazunknak lennie, és a többi álláspontot el akarjuk fojtani. Ha viszont ezt tesszük, akkor az fundamentalistává tesz és agresszív alapállást alakít ki bennünk, ami ellentétes magával a hittel. Ám, ha nem fojtjuk el, hanem átöleljük a hitetlenséget (a saját kételyeinket, szárazságainkat, akár elsötétüléseinket), akkor az a hitet életben tartja, újra tudjuk azt általa fogalmazni – azt a hitet, amelyet a dogmák művészi nyitottsággal tárnak elénk –, anélkül, hogy szembe kerülnénk azokkal. Nagy szentek tesznek erről vallomásokat, akik között van, aki hitbeli sötétségben, és mégis a hitben halt meg.

Az ateista környezet nem jelenti azt, hogy – ha nem is tudatos szinten – ne élne a vágy tulajdonképpen minden emberben a spirituális értelemben vett keresésre (ugyanis, ez embervoltunkkal adva van). Ebbe az első körbe sokan tartoznak azok közül, akiknek valamilyen módon közük volt vagy van a hithez, kereszténységhez, csak, maga a hitvallás idegen számukra, illetve, ők idegenedtek el a hitvallástól és ezért az egyháztól. Ebben szerepünk lehet nekünk, egyházhoz tartozóknak, abban az értelemben, hogy nem tudtuk bemutatni számukra a dogmatikus megfogalmazások nyitottságát, melyek Isten titkát az ember számára művészi módon nyitva hagyják. (Ugyanez vonatkozik a Szentírásra is!) Feljűk úgy jó közelíteni, ha bemutatjuk, hogy az egyház tanítása miként segíti az életüket. (Például a házassági együttélést.)

A második csoport a nem hívők köre, akikben ugyanakkor nagy vágy van a titok, a transzcendencia iránt. Ez azért van így, mert ezekben az emberekben, a bennük élő vágyban éppen az nyilvánul meg, amelyről már a korai egyházatyák kijelentik, hogy a lélek természeténél fogva keresztény vonásokat hordoz.

Őket nem moralizálva, hanem önmagában hatni képes nyelven lehet jól megszólítani, ahogy Lukács is teszi evangéliumában: abból indul ki, hogy kicsoda az ember, és nem abból, hogy mit kell tennie. Ez azt jelenti, hogy esetükben a hit antropológiai alapjaira kell rámutatni, vagyis, hogy az ember Isten nélkül nem értelmezhető.

A harmadik csoport, aki hisz, de hitének útja során újra meg újra kétségek merülnek fel benne. Esetükben legtöbbször a természettudományos képzettség kerül konfliktusba az istenképükkel, amely sokszor még a gyermekkorukban alakult ki. Az Istent elutasítók a túlságosan megszilárdult istenképet utasítják el (egyébként helyesen, csak, itt meg is állnak). A keleti vallásokban található személytelen istennel rokonszenvezők viszont a konkrét vonásokkal rendelkező keresztény Istent nem tudják elfogadni. Márpedig, Isten egyszerre személyes és személy feletti; titok, amely felfoghatatlan; áthat mindent; de a titok mögött ott van a Te, aki megszólít, és akit mi is megszólíthatunk. Benedek pápa e csoport tagjainak azt javasolta, próbálják ki a hit útját. Ez alatt azt kell érteni, hogy éljenek annak megfelelően, és figyeljenek lelkiismeretük hangjára.

Mindezek mellett egy fontos megkülönböztetésre érdemes odafigyelnünk. Ma két eltérő típusú vallásosságot láthatunk a mindennapi tapasztalat során. Az egyik külsődleges, leginkább a csoport- vagy politikai identitás kifejezésére szolgál. Ez hazánkban ma – tekintettel az aktuális kül- és belpolitikai helyzetre – jól megfigyelhető. Csak reméljük, hogy ez a személyes hit fejlődésére pozitív hatással lesz. A másik, a belső vallásosság esetében a hit nem eszköz, hanem maga a cél. Egyre jobban körvonalazódik, hogy egy harmadik típust is meg kell nevezni, amely az ifjabb nemzedékekben különösen jellemző. Ők keresésnek, útnak fogják fel a hitet, amely miatt az élet ellentmondásait is el kell viselni. Félő azonban, hogy ez utóbbi (melyet szociológiai kutatások tártak fel) amennyiben későbbi életszakaszban megmerevedik, a hitfejlődés zsákutcájává válik. A hitfejlődés (vagy megrekedés, visszafejlődés) ugyanis életünk végéig tart. (Qui non proficit, deficit – mondja a latin, vagyis: aki nem előre halad, az visszafelé halad.)

Ugyancsak egy szociológiai kutatás szerint, ma már nem csak hívők és hitetlenek állnak szemben egymással, hanem a hívő begyakorlottak (szilárd eszmerendszerűek) és a hívő keresők között is húzódik határvonal. Vagyis, köztünk, keresztények között.

Az egyház jövőjének alakulását nagymértékben fogja befolyásolni, hogy mennyire lesz képes a keresőket megszólítani. Ehhez radikálisan ki kell tágítani a tereit, nemcsak a konkrétakat, hanem az intellektuális és szellemi tereket is.

Az egyház jövője persze, végső soron nem ettől függ, de nem tehetünk úgy, hogy mivel isteni rendeltetésű intézményről van szó, ezért nem kell élnünk emberi, sőt tudományos lehetőségeinkkel, például – éppen az előttünk álló hónapokban –, amikor a nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra készülünk.

A mai világban a hit terapeutikus erejét is meg kell mutatnunk – ahogy Ferenc pápa utal erre: „az egyháznak tábori kórházzá kell válnia” – tegyük hozzá: ahol persze, a lélekgyógyászat dominál.

Halík, a cseh pap és professzor szerint az extremizmusra hajló világunkban a szabad, független sajtónak, a független egyetemeknek és az egyházaknak kell egyfajta preventív szerepet játszaniuk, és ha ennek nem felelnek meg, akkor gyors és radikális eltávolodásra számíthatnak korábbi híveik, támogatóik részéről. Ezeket az intézményeket tehát, egyrészt „egy kalap alá” veszi, ami nemigen értelmezhető, másrészt a sajtó és az egyetemek esetében régóta az ellenkezőjét látjuk annak, amiről beszél, és nagyon kérdéses maga

az állítás is, nem beszélve a „független” szó teljes lejárátódásáról.

Végül, érdemes idézni aényt, hogy a II. Vatikáni Zsinat megváltoztatta az Egyház ateizmusához való viszonyát: míg korábban egyszerűen istentagadásnak tekintették azt, azóta – egyebek mellett – jelzésnek is, hogy nem elég jók a keresztények.

Tomáš Halíknek igaza van abban, hogy a sokféle ateizmus közül a leginkább a fájdalom ateizmusa érthető meg, amely a fájdalom, a szenvedés megtapasztalásából ered. Sok példa alapján azonban, azt is meg kell említeni, hogy a fájdalom és szenvedés éppen ellenkező irányba, a megtérés irányába vezetett nem hívő embereket. Mindazonáltal a fájdalom ateistáit fájdalmukban át kell ölelni, és nem hagyni, hogy csak a nagypénteket éljék át, segíteni kell őket, hogy a feltámadás és pünkösdi örömeiben is részesedjenek.

BL

Csökkentsük életünkben az üresjáratokat

Németh Norbert atya szerint a világjárvány által súlyosan érintett Olaszország missziós tereppé vált. A NEK podcastjában az emberekben zajló változásokról, az új kezdetről és az ehhez fűződő reményekről beszélt a római Pápai Magyar Intézet rektora, aki megosztotta, mi a helyzet most az országban:

„Nagyon komolyan megrendült Olaszország a járvány kapcsán, amelynek sokféle lelki következménye tetten érhető. Az a vidám, életre nyitott, mediterrán ország, amely sokunkban él, megváltozott. Az olaszok »vivace« stílusa, ami jellemezte bármelyik városukat, a nyüzsgés, a jókedv, a hangosság, néha harsányság sajnos ritkán látott vendég mostanában. Egy szomorú, megrendült arca ez Olaszországnak.”

Ugyanakkor a római Pápai Magyar Intézet vezetője azt tapasztalja, hogy a járvány missziós tereppé alakította Olaszországot. A betegség, a belőle fakadó szenvedés, törekénységünk, létünk esetlegességének megélése Isten keresésére serkentette az embereket. „Ez a helyzet Isten felé fordíthatja Olaszországot és Európa többi országát is. A világjárvány világméretűvé is tudja tágítani az Isten iránti vágyat.”

A rektor szerint nagy a várakozás az emberekben, hogy ismét élhessék a megszokott, hétköznapi életüket. Ám azt is hozzátette, ez nem jelenti azt, hogy ott folytathatjuk és ugyanúgy, ahogy 2020-ban az első hullám előtt tettük.

„A bezártság megtanított bennünket arra, hogy megkülönböztessük a fontosat a jelentéktelentől. Csökkentsük az életünkben az üresjáratokat.”

Többször elhangzott, hogy a szeptemberi Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus egyfajta lelki ugródeszka is lehet az újrakezdéshez. Németh Norbert szerint az, hogy Ferenc pápa iraki útjáról való hazatérése során már a repülőn beszélt arról, hogy a következő állomása a NEK záró szentmiséje és Budapest lesz, jelezte, hogy milyen súlya és jelentősége van az eseménynek.

Plébániánk hírei

Templomunk misarendje:

Hétfő:	17.00
Kedd:	9.00; 17.00
Szerda	9.00; 17.00
Csütörtök:	17.00
Péntek	9.00; 17.00
Szombat:	9.00; 17.00
Vasárnap:	8.30; 10.00
	18.00 angol nyelvű szentmise

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
10-és 17 óra között

**Korábban meghirdetett nyolcadunk következő szentmiséje
2021. május 30-án, 10 órakor lesz. A szentmisét
Fr. Dr. Barsi Balázs OFM atya
mutatja be, és elmélkedik az Eucharisztia titkáról.**

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI

Hétfő 18 ó	Felnőtt katekézis
Kedd 18 ó	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden a Szent Mihály templomban) és találkozója a Szent Kinga teremben (szeptember-május)
Szerda 14 ó	Garantált házvezetés a templomban és a tornyokban
Péntek 15 ó	Engesztelő imaóra a hazáért
Gyóntatás	Vasárnap a 10 órai szentmise alatt, illetve személyes megbeszélés szerint
Lelkigondozás	Telefonon történő egyeztetés szerint

PESTI FŐTEMLOM

Spirituális közösségi lap
VII. évf. 46. szám

A Belvárosi
Nagyboldogasszony
Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Aranyossy Mihály
Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos

Lektorálta:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15.
tér 2.
belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia

1056 Budapest Március 15. tér 2. Tel/fax: 318 3108 E-mail: belvarosiplebania@gmail.com
Irodaszolgálat: hétfő - szerda - péntek 9 -12; 15.30 - 17.30
Irodavezető: Rochlitz Kinga